Gemensam rutin
Datum: 2026-02-17

Regional samverkansgrupp verksamhetsförlagd utbildning
Handläggare: Minna Niemelä
Telefon: 072-2014176
E-post: minna.niemela@vgregion.se

Arbetsmiljöansvar vid apl, LIA, VFU och VIL

Dokumentet gäller alla former av utbildning och praktik på arbetsplatser inom Västra Götaland som till exempel: arbetsplatsförlagt lärande (apl), Lärande i Arbete (LIA), Verksamhetsförlagd Utbildning (VFU) och Verksamhetsintegrerat Lärande (VIL), benämnt i detta dokument som VFU/praktik.

1. Högskolor och universitet kallas för lärosäte, medan gymnasieskolor och yrkeshögskolor kallas för utbildningsanordnare. I detta dokument används begreppet lärosäte/utbildningsanordnare för alla utbildningsformer.
2. Studerande kan inbegripa både studenter och elever. En student läser på högskola/universitet och en elev läser på gymnasium. Yrkeshögskolor använder begreppet studerande. I detta dokument används begreppet student/elev för alla utbildningsformer.
3. Parter inkluderar offentliga och privata aktörer inom regional och kommunal hälso- och sjukvård i Västra Götaland. Varje part ansvarar för arbetsmiljön inom sin organisation.
4. Vid arbetsplatsförlagd lärande och praktik kan student/elev vara minderåriga, det vill säga under 18 år. Då gäller vissa specifika regler från Arbetsmiljöverket som parterna ska beakta och hantera.

Lärosäte/utbildningsanordnare som utbildar yrken för hälso- och sjukvård har ansvar för utbildningarnas innehåll och kvalitet. Parter och lärosäte/utbildningsanordnare har ett gemensamt ansvar för genomförande av VFU/praktik.

Med begreppet VFU/praktik avses de delar där student/elev befinner sig i vårdmiljöer i direktkontakt med patient, klient, brukare, närstående och medarbetare samt i laboratoriemiljö. För att åstadkomma bästa tänkbara förutsättningar för VFU/praktik fodras därför miljöer och stöd som är lämpade för student/elevs lärande och träning.

Studenten/eleven är ofta ny på arbetsplatsen och varje arbetsplats är unik med en egen kultur, arbetsmiljö och speciella risker. Studenten/eleven har rätt till samma goda arbetsmiljö som övriga medarbetare på arbetsplatsen. Det är viktigt att alla kan känna sig trygga och välkomna. Det är viktigt att studenten/eleven får introduktion med bland annat genomgång av risker och säkerhet samt under handledning få tid att lära sig.

Arbetsmiljöansvaret under verksamhetsförlagd utbildning och praktik på arbetsplatsen

Parter och lärosäte/utbildningsanordnare ansvarar för arbetsmiljön och ska samarbeta så att student/elev inte utsätts för några risker eller annan ohälsa.

Lärosäte/utbildningsanordnaren ska därför i samarbete med arbetsplatsen förvissa sig om att student/elev:

- Vistas på en trygg och säker arbetsplats
- Ges en god introduktion och handledning på den arbetsplats där denne ska vistas.

Lärosäte/utbildningsanordnare ska även anmäla allvarliga tillbud och arbetsskador till Arbetsmiljöverket enligt anvisning nedan i detta dokument.

Arbetsplatsen ska:

- Ansvara för arbetsmiljön, vilket innebär den fysiska, organisatoriska och sociala arbetsmiljön. I den sociala arbetsmiljön ingår även att förebygga och förhindra att student/elev blir diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande särbehandling.
- Ge introduktion om arbetsplatsen och kontinuerlig handledning

- Informera om vilka uppgifter som ingår i VFU/praktik på arbetsplatsen, med utgångspunkt från gällande kursmål
- Informera om eventuella arbetsuppgifter som innebär risker samt rutiner och skyddsutrustning som förebygger dessa
- Informera om vem på arbetsplatsen man kan vända sig till i frågor som rör arbetsmiljön, exempelvis om ett tillbud eller en arbetsskada inträffat.
- Informera lärosäte/utbildningsanordnare vid större förändring som riskerar att påverka student/elevs arbetsmiljö under pågående VFU/praktik.

Studenten/eleven ska:

- Följa de instruktioner och rutiner som finns på arbetsplatsen
- Använda den skyddsutrustning som krävs för arbetsuppgiften
- Ha dialog med chef/handledare på arbetsplatsen om brister upptäcks i arbetsmiljön och vid behov även med sitt lärosäte/utbildningsanordnare.
  Om möjligt förs dialog med skyddsombud på arbetsplatsen.

Anmälan av tillbud och arbetsskador

Råkar studenten/eleven ut för ett tillbud eller en arbetsskada ska chefen/handledaren informeras på den arbetsplats där studenten/eleven är placerad. Lärosäte/utbildningsanordnare ska även informeras i ett tidigt skede.

Anmälan av tillbud och arbetsskador sker därefter enligt gällande lokala anvisningar hos respektive part och lärosäte/utbildningsanordnare.

Anmälan av allvarliga tillbud och arbetsskador till Arbetsmiljöverket

Parter och lärosäten/utbildningsanordnare har ett gemensamt ansvar när allvarliga tillbud och arbetsskador har inträffat för studenter/elever. Därför krävs tidig information och samarbete, från initial händelse till återkoppling om vidtagna åtgärder.

Vid allvarliga tillbud och arbetsskador ansvarar lärosätet/utbildningsanordnare för anmälan till Arbetsmiljöverket, se

lokala anvisningar hos respektive lärosäte/utbildningsanordnare. Student/elev anmäler också vid behov till instans som försäkrar denne under studietiden.

Framtagande av rutin

Regional samverkansgrupp (RGS) för samverkan mellan kommunerna, regionen och lärosätena i Västra Götaland avseende praktik inom akademisk vårdutbildning på grund och avancerad nivå, ställde sig bakom dokumentet på samverkansmöte den 17 februari 2026.